

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Keskeisiä toimia toista sisämarkkinoiden toimenpidepakettia varten" (valmisteleva lausunto)

(2012/C 299/30)

Yleisesittelijä: **Ivan VOLEŠ**

Euroopan komissio päätti 27. kesäkuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Keskeisiä toimia toista sisämarkkinoiden toimenpidepakettia varten

(valmisteleva lausunto).

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja päätti 28. kesäkuuta 2012 antaa asian valmistelun "yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus" -erityisjaoston tehtäväksi.

Asian kiireellisyys vuoksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 11.–12. heinäkuuta 2012 pitämässään 482. täysistunnossa (heinäkuun 12. päivän kokouksessa) yleisesittelijäksi Ivan Volešin ja hyväksyi seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 176 ääntä puolesta ja 5 vastaan 2:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1 Komissio esitteli vuoden 2011 loppuun mennessä sisämarkkinoiden toimenpidepakettiin liittyvistä 12 viputekijästä kymmenen ja loput kaksi vuoden 2012 alkupuoliskon aikana. Lisäksi komissio on täydentänyt 28:aa sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa ilmoitettuun 50 ehdotukseen kuuluvaa toimenpidettä tai tehnyt niitä koskevia ehdotuksia.

1.2 Sisämarkkinoiden hallintaa koskevissa konkreettisissa ehdotuksissa käsiteltiin erityisesti kansalaisille ja yrityksille tiedottamista sisämarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista, jäsenvaltioiden toimia sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon parantamiseksi ja kyseisten sääntöjen tosiasiallisen noudattamisen varmistamista. Tällä nimenomaisella alalla ei ole juurikaan tapahtunut edistystä siitä huolimatta, että kansalaiset ja yritykset pitävät sääntöjen heikkoa täytäntöönpanoa yhtenä suurimmista puutteista.

1.3 Keskittymällä 12 viputekijään komissio pystyi etenemään nopeammassa tahdissa kuin muutoin olisi ollut mahdollista. Euroopan parlamenttia ja neuvostoa on pyydetty hyväksymään säädösehdotukset ennen vuoden 2013 loppua, jotta ne voidaan panna täytäntöön vuoteen 2014 mennessä. Hyväksytyt lainsäädännön nopea, täysimittainen ja asianmukainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä tulee olemaan jäsenvaltioille merkittävä tehtävä.

1.4 Komissio juhlistaa sisämarkkinoiden 20-vuotispäivää lokakuussa 2012 vietettävällä sisämarkkinaviikolla (*Single Market Week*), jonka aikana järjestetään tapahtumia unionin kaikissa 27 jäsenvaltiossa. Toisessa sisämarkkinafoorumissa jatketaan sisämarkkinoiden toimenpidepaketin tuloksena syntyneitä poliittista dynamiikkaa, arvioidaan, miten toimenpidepaketin täytäntöönpanossa on edistytty ja pohditaan tulevia painopisteitä kasvun tehostamiseksi ja luottamuksen vahvistamiseksi.

1.5 Komission varapuheenjohtaja Maroš Šefčovič pyysi 27. kesäkuuta 2012 päivätyssä kirjeessään ETSK:ta osallistumaan käynnissä olevaan keskusteluun, koska komitea edustaa

talous- ja yhteiskuntaelämän monipuolista toimijajoukkoa ja tuokäynnissä olevaan työskentelyyn yhteisymmärrykseen perustuvaa lisäarvoa.

2. Yleishuomioita ja suosituksia

2.1 Toista sisämarkkinoiden toimenpidepakettia koskevissa ehdotuksissa on otettava huomioon EU:n vaikea tilanne, joka johtuu useiden jäsenvaltioiden kyvyttömyydestä korjata budjettivajeensa, vallitsevasta bruttokansantuotteen kehityksen pysähtymisestä ja työttömyyden kasvusta. Ehdotuksiin pitää sen vuoksi sisältyä paitsi lyhyen aikavälin toimenpiteitä, joilla on välitön vaikutus kasvuun ja työllisyyteen, myös keskipitkän ja pitkän aikavälin toimia, jotka takaavat kestäväpohjaisen kehityksen ja hyödyttävät EU:n väestöä myös tulevaisuudessa.

2.2 Tarkistetun ja ajantasaistetun Eurooppa 2020 -strategian tulisi toimia yleisenä ohjenuorana kehitettäessä sisämarkkinoita, jotka ovat Euroopan yhdentymisen arvokkain saavutus ja keino strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.3 Valmisteltaessa uutta ehdotuspakettia sisämarkkinoiden tehostamiseksi on otettava huomioon kaikkien sidosryhmien näkemykset, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ja työmarkkinaosapuolet mukaan luettuina.

2.4 Toimia, joilla tähdätään sisämarkkinoiden mahdollisuuksien avaamiseen yrityksille, kuluttajille, kansalaisille ja muille sidosryhmille, tulisi toteuttaa pääasiassa palvelujen, rahoituksen saannin, pk-yritysten hallinnollisen taakan poistamisen, sähköisen kaupankäynnin, sähköisten sisämarkkinoiden ja liikkuvuuden alalla. Niihin tulisi yhdistää toimia, joilla tähdätään yhtäältä kuluttajansuojan ja luottamuksen vahvistamiseen ja toisaalta siihen, että sisämarkkinoiden sosiaaliset näkökohdat otetaan asianmukaisesti huomioon tukemalla yhteisötoimintaa ja kunnioittamalla sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tarvetta sekä kansalaisten oikeuksia ja etuja.

2.5 ETSK on sisämarkkinoiden toimenpidepaketista ⁽¹⁾ sekä kahdestatoista viputekijästä ⁽²⁾ antamissaan aiemmissa lausunnoissa korostanut eräitä seikkoja, joita se pitää edelleen keskeisinä:

- On ensiarvoisen tärkeää, että kansalaisille ja yrityksille tiedotetaan sisämarkkinoiden tarjoamista hyödyistä, ja mm. poliittisten puolueiden, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, tiedotusvälineiden ja oppilaitosten kaltaisilla välittäjätahoilla on osaltaan vastuu siitä, että eurooppalaiset ymmärtävät, miten tärkeästä asiasta on kyse.
- Euroopan komission tulisi lisätä kansalaisten tietoisuutta sisämarkkinakysymyksistä hyödyntämällä lukuisia sen käytävissä olevia verkostoja, elimiä ja muita kanavia ⁽³⁾.

2.6 Komitea aikoo myöhemmin tänä vuonna laatia omaaloitteisen lausunnon sisämarkkinoiden toimenpidepaketista puuttuvista toimista. Ne koskevat mm. tekijänoikeusmaksuja (jotka sisältyvät toiseen sisämarkkinoiden toimenpidepakettiin), tekijänoikeusdirektiivin tarkistusta, verkon riippumattomuutta, tietosuojaa, sijoittajansuojaa, sosiaalialan pöytäkirjaa, yksityisen eurooppayhtiön perussääntöä, sähköisiä hankintoja, eurooppalaisia luottoluokituslaitoksia, sukupuolten tasa-arvoa, mikro- ja perheyriyksiä, uusien yritysten perustamiseen ja olemassa olevien laajentamiseen liittyviä tukitoimia, luotto- ja pankkikortteja, sähköisiä maksuja, kulutusluottoja ja ylivelkaantumista, pankkien välisiä tilisiirtoja, nuorisoa sekä yhteisvaluutta euron toimeenpanoa kattavasti ja yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) toimintaa.

2.7 Komitea odottaa, että se kutsutaan osallistumaan kaikkiin toisen sisämarkkinoiden toimenpidepaketin osana toteutettaviin kuulemisprosesseihin, jotka liittyvät komission työohjelmaan sisältyviin lainsäädäntö- ja muihin toimiin, ja aikoo muotoilla seikkaperäiset suositukset siinä vaiheessa, kun komission yksittäisistä toimista esitetään varsinaiset ehdotukset.

3. Viputekijät ja keskeiset toimet

3.1 Palvelut

3.1.1 Kaikkien kansalaisten saatavilla olevat perusmaksutilit ovat välttämättömiä, ja tässä asiassa on edettävä nopeasti. Komitea kehottaa ryhtymään sääntelytoimenpiteisiin, joilla taataan perusmaksutilien saatavuus, maksujen läpinäkyvyys ja tilien vaihtamisen helppous.

3.1.2 Painopistealueiksi tulee katsoa myös pakettien jakelu erityisesti sähköisessä kaupankäynnissä ⁽⁴⁾ sekä valtiolliset rajat ylittävät maksukyvyyttömyysmenettelyt.

⁽¹⁾ EUVL C 132, 3.5.2011, s. 47.

⁽²⁾ EUVL C 24, 28.1.2012, s. 99.

⁽³⁾ Sisämarkkinoiden ongelmanratkaisuverkko SOLVIT, Yritys-Eurooppa-verkosto, Euroopan kuluttajaneuvontakeskukset, Eurocentret jne.

⁽⁴⁾ Kuten ilmeni yhdestä videosta, joka oli mukana Euroopan komission sisämarkkinoiden pääosaston järjestämässä "Tell us your story" -videokilpailussa. Yhtenäismarkkinoiden seurantar ryhmän julkisessa kuulemistilaisuudessa Tallinnassa 1. kesäkuuta 2012 käsiteltiin kansalaisten näissä videoleikkeissä esille nostamien kysymysten jatkotoimia.

3.1.3 ETSK ehdottaa sisällytettäväksi myös toimia, joilla parannetaan yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) toimintaa.

3.1.4 Komitea kannattaa standardointijärjestelmän laajentamista kattamaan myös palvelut edellyttäen, että otetaan huomioon sekä niiden erityisluonne että markkinoiden ja yhteiskunnan tarpeet.

3.2 Digitaaliset sisämarkkinat

3.2.1 Komitean mielestä digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttaminen on merkittävä askel sisämarkkinoiden uudistamiseksi ja vauhdittamiseksi. Komitea totesi aiemmassa launnossaan, että sähköinen kaupankäynti kärsii sisämarkkinoiden pilkkoutumisesta, sillä se haittaa sähköisen rajatylittävän kaupankäynnin tarjoaman potentiaalinen täysimääräistä hyödyntämistä niin tuottajien kuin kuluttajienkin kannalta. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi on täydennettävä komission jo valmistelemia toimenpiteitä toimilla, joilla edistetään korkeata tietosuojaa, internetin avoimuutta, verkon riippumattomuutta, kansalaisuuteen tai sijoittautumispaikkaan perustuvien ongelmien poistamista, sähköisiä allekirjoituksia, sähköisiä maksuja, laajakaistainvestointeja, yhtäläisiä käyttömahdollisuuksia, laitteistojen ja ohjelmistojen saatavuutta kaikille sekä verkkopalveluita koskevaa lainsäädäntöä ja niitä tukevaa johdonmukaista kuluttajapolitiikkaa.

3.2.2 ETSK:n mielestä on keskeisen tärkeää taata jäsenvaltioiden hallinnollinen yhteistyö sekä avata sähköiset viranomaispalvelut, joita sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) yleistymisen voisi edistää.

3.2.3 ETSK painottaa, että on erityisesti otettava huomioon sähköisen laskutuksen laajan yleistymisen tuomat edut, mutta katsoo, että sen tulisi pysyä vapaaehtoisena ja paperiversiona tapahtuvaa laskutusta tulisi kohdella yhdenvertaisesti. Lisäksi on vältettävä ylimääräisen hallintotaakan aiheutuminen pk-yrityksille.

3.3 Verkot

3.3.1 ETSK kiinnittää erityisesti huomiota verkkoihin (liikenne-, energia-, viestintä-), joilla on keskeinen rooli Euroopan yhteenliittämisessä. Rautateiden osalta ETSK tukee ajatusta perustaa yhtenäinen eurooppalainen rautatiealue, joka pystyisi kilpailemaan muiden liikennemuotojen kanssa. Komitea suosittaa, että analysoidaan mahdollisuutta perustaa korvausrahasto samaan tapaan kuin eri verkkotoimialoilla on tehty. Eurooppalaisen rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) yleisen käyttöönoton yhdessä eurooppalaisen junakulunvalvontajärjestelmän (ETCS) kanssa tulisi olla ehdottomasti etusijalla.

3.3.2 **Lentoliikenteen** osalta yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan luominen on oleellista EU:n ilmailualan kilpailukyvynturvaamiseksi maailmanmarkkinoilla. Uuden sukupolven eurooppalaisen ilmailuliikenteen hallintajärjestelmän (SESAR) kehittämisessä tulee huomioida seuraavat seikat: a) varmistetaan ilmaluoksissa ja maassa olevien sovellusten samanaikainen

käyttöönotto; b) varmistetaan SESAR-ohjelman täytäntöönpanon oikea-aikainen ja riittävä rahoitus; ja c) luodaan asianmukaiset hallintorakenteet SESAR-ohjelman täytäntöönpanoa varten. Ohjelman tulisi olla avoin myös pk-yrityksille.

3.3.3 Komitea kehottaa tarkistamaan pikaisesti asetuksen (EY) N:o 261/2004, jotta ajantasaisesti matkustajien oikeudet ylivaraus- tai myöhästymistapauksissa sekä myös pakettilomien yhteydessä ⁽⁵⁾.

3.3.4 EU:n yhteisessä **satamapolitiikassa** olisi käsiteltävä seuraavia teemoja ja toimia:

- a) Varmistetaan satamien ja satamatoiminnan kapasiteetin kestävä kehitys
- b) Luodaan selkeä ja avoin satamainvestointien rahoituskehys.
- c) Selkeytetään satamapalvelujen markkinoille pääsyyn liittyviä menettelyjä.
- d) Poistetaan satamien tehokkuutta haittaavat toiminnalliset pullonkaulat
- e) Edistetään hyviä ja turvallisia työoloja ja työympäristöä sekä rakentavia työelämän suhteita satamissa.
- f) Edistetään koko satama-alan kilpailukykyä ja myönteistä käsitystä satamista.

3.3.5 EU:n yhteisen satamapolitiikan kehittäminen ei välttämättä tarkoita uuden lainsäädännön tuottamista. Lainsäädännön sijasta voitaisiin hyvin soveltaa toisaalta oikeudellisesti väljiä määräyksiä (*soft law*) ja toisaalta tapauskohtaista lähestymistapaa.

3.3.6 **Energiaverkkojen** osalta ETSK tukee Euroopan komission viimeaikaisia aloitteita, jotka koskevat yhteenliittämisten jatkamista ja energian sisämarkkinoiden valmiiksi saattamista.

3.3.7 Komitea kannattaa periaatteessa Euroopan energiayhteisön (EEY) perustamista ja hyväksyy siihen liittyvät välttämättömät välivaiheet eli muun muassa Euroopan alueelliset energiaverkot, uusiutuvien energialähteiden kehittämisrahaston ja kaasu- ja kaasunhankintaryhmän.

3.3.8 Komitean mielestä on tullut aika arvioida kriittisesti energiemarkkinoiden vapauttamista, sillä se ei ole laskenut odotetusti yrityksiltä ja kuluttajilta perittäviä hintoja.

3.4 Rahoituksen saatavuus

3.4.1 Finanssikriisin vuoksi luotonsaanti voi olla monissa jäsenvaltioissa vaikeaa yrityksille, etenkin pk-yrityksille,

ja vaikuttaa haitallisesti niiden liiketoimintaan. Pääoman saatavuus on ratkaisevassa asemassa, jotta yksityinen sektori – erityisesti pk-yritykset ja sosiaaliset yritykset – kykenevät luomaan kasvua ja työpaikkoja. Pankit ovat kuitenkin yhä useammin haluttomia myöntämään lainoja yrityksille, varsinkin innovatiivisille yrityksille ja aloittaville yrityksille, joiden kohdalla sekä riskit että kasvumahdollisuudet ovat suurimmat.

3.4.2 ETSK kehottaa komissiota tukemaan pk-yritysten suoraan pääsyä vieraan pääoman markkinoille, kehittämään pk-yrityksille tarkoitettuja joukkovelkakirjaohjelmia, etsimään tapoja parantaa välirahoitusta ja tutkimaan sellaisia uusia välirahoitusmuotoja kuin välirahoituslainat. Komission tulisi antaa ohjeistusta kaikille sidosryhmille hyvistä käytännöistä yhdisteltäessä ja vivutettaessa eri lähteistä peräisin olevia rahoitusvälineitä.

3.4.3 ETSK suosittaa, että neuvotellessa jäsenvaltioiden kanssa tulevaisuuden rakennerahastoista olisi otettava huomioon tarve luoda sellaisia rahoitusvälineitä, joilla tuetaan pk-yritysten lainojen takaamista.

3.5 Verotus

3.5.1 Komitea kehottaa ryhtymään toimiin, joilla puututaan eriytyneisiin verotussääntöihin ja hallinnollisiin ongelmiin, sillä nämä ovat merkittävimpiä tekijöitä, jotka estävät pk-yrityksiä laajentamasta toimintaansa sisämarkkinoilla.

3.5.2 Vaikka verotusta ei yhdenmukaistettaisi, tällä alalla voidaan poistaa monia esteitä. Muun muassa kaksinkertainen verotus on vakava este rajatylittävälle toiminnalle, ja sillä on kielteisiä taloudellisia vaikutuksia investointeihin ja työllisyyteen. Nykyiset monimutkaiset järjestelmät, joita sovelletaan arvonalisäveron palauttamiseen rajatylittävässä kaupassa ja palveluissa, saattavat johtaa veronkiertoon ja veropetoksiin, joita on torjuttava nykyistä tehokkaammin. EU:n tasolla yhdenmukaistettu alv-ilmoitus yksinkertaistaisi osaltaan hallintoa.

3.5.3 Komitean mielestä jäsenvaltioiden verotusjärjestelmät eivät saa johtaa veroparatiisien syntyyn, sillä näillä on kielteinen vaikutus talouteen ja julkisiin talouksiin.

3.5.4 Olisi kiinnitettävä huomiota rahoituspalveluiden alv-järjestelmään, ja jos aiotaan ottaa käyttöön kassavirtoihin tai vastaaviin tekijöihin perustuva uusi finanssialan vero, komission olisi varmasti harkittava, kannattaisiko se nivoa alv-järjestelmään.

3.5.5 ETSK kehottaa myös ottamaan käyttöön yleiset säännöt siitä, että alv on maksettava vasta sen jälkeen, kun asiakas on maksanut laskunsa. Tällaista ns. kassaperustaista kirjanpitojärjestelmää sovelletaan pieniin yrityksiin jo eräissä jäsenvaltioissa. Näin vältetään alv:n periminen myynnistä, vaikka asiakas ei olisikaan maksanut. Nykyisessä taloustaloustilanteesta tämä voisi ehkäistä erityisesti pk-yritysten maksukyvyttömyyttä.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsyänsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta

3.6 Yritysten sääntely-ympäristö

3.6.1 ETSK korostaa tarvetta kiinnittää erityistä huomiota näkökohtiin, joita EU:n lainsäädäntö ja erilaiset tukiohjelmat eivät vielä kata riittävästi. Esimerkkinä voidaan mainita itsenäisten ammatinharjoittajien asema.

3.6.2 Komitea korostaa, että tarpeetonta hallinnollista taakkaa on vähennettävä edelleen, ja odottaa komission ehdottavan tavoitteita vuoden 2012 jälkeiselle ajalle, jolloin hallinnollisen taakan on pitänyt jo vähentyä 25 prosenttia. Komitea toteaa, että tarpeettoman taakan vähentäminen on aina suotavaa, olipa sen kohteena sitten liikeyrityksiä, kuluttajia tai viranomaisia, mutta jatkaa, että tarvitaan huolellinen arviointi sen varmistamiseksi, että lainsäädännön alkuperäinen tarkoitus ei vaarannu.

3.7 Sosiaalinen yrittäjyys

3.7.1 Sosiaalista yrittäjyyttä koskevaa hanketta on määrä tarkastella uudelleen vuonna 2014. Komissio aikoo kiinteässä yhteistyössä sosiaalista yrittäjyyttä käsittelevän asiantuntijaryhmän kanssa arvioida hankkeen tähänastisia tuloksia ja määrittellä, mitä on vielä tehtävä. ETSK kehottaa ottamaan asianmukaisesti huomioon seikat, jotka komitea on esittänyt sosiaalisesta yritystoiminnasta hiljattain antamissaan lausunnoissa ⁽⁶⁾.

3.7.2 Komitea korostaa tarvetta parantaa tietoisuutta sosiaalisten yritysten roolista ja levinneisyydestä, jotta niiden tosiasiallinen vaikutus yhteisöön tulisi paremmin esille. Tämä edellyttää vaikutusten mittaamenetelmän luomista. Tällaista vaikutusten mittausta tarvitaan myös yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen eurooppalaisen rahaston toteuttamiseksi.

3.7.3 Komitea katsoo, että eurooppalaista rahastoa koskevaa ehdotusta ja kaikkia muita eurooppalaisia yhtiömuotoja tulee arvioida eurooppalaisen yhtiöoikeuden uudistamista koskevan kuulemismenettelyn tulosten valossa.

3.8 Kuluttajat

3.8.1 Komitea odottaa, että kollektiivisia oikeussuojakeinoja koskeva säädösehdotus annetaan lähitulevaisuudessa. Ehdotuksen tulee johtaa kollektiivisten oikeussuojakeinojen järjestelmään, joka toimii sekä kansallisesti että rajatylittävästi ja joka on avoin kaikille sisämarkkinoiden piirissä toimiville kuluttajille. Tällaisten mekanismien tulisi olla kaikkien niiden käytettävissä, joiden oikeuksia rikotaan sisämarkkinoilla. Kuluttajien oikeuksia rikkovat sekä tavaroiden ja palveluiden tuottajat että epäreilut sopimusehdot ja kaupalliset menettelyt. Mutta myös työntekijöillä, joiden oikeuksia rikotaan, ja yleisemminkin syrjinnästä kärsivillä kansalaisilla tulisi olla mahdollisuus käyttää kollektiivisten oikeussuojakeinojen järjestelmiä. Pk-yritykset saattavat tarvita samanlaista suojelua epäreiluja kaupallisia menettelyjä vastaan.

Valmisteluja jatkettaessa olisi otettava huomioon kaikkien sidosryhmien näkökannat.

3.8.2 ETSK kehottaa ryhtymään sääntelytoimenpiteisiin maksukorttien, internetin ja mobiilimaksujen yhdenmukaisen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi.

3.8.3 Tuoteturvallisuussääntöjen osalta komitea kehottaa soveltamaan kahta peruseriaatetta:

— **elinkaariperiaatetta**, jolla tarkoitetaan tuoteturvallisuusvaatimusten soveltamista kaikkiin käyttäjiin ja kaikkiin tuotteen elinkaaren kattamiin työntekijöihin; viittaus elinkaaren tarkoittaa tuotteen elämän kaikkia vaiheita raaka-aineiden hankinnasta tuotteen hävittämiseen.

— **koko elinkaaren huomioon ottavan lähestymistavan edistämistä**; kyseisessä lähestymistavassa tuotteen kestävyysajattelun mukaisuuden tulisi olla tuotannon keskeinen näkökohta.

3.9 Kansalaisten liikkuvuus

3.9.1 Komitea muistuttaa tarpeesta parantaa kansalaisten mahdollisuuksia liikkuvuuteen uudistamalla ammatillisen koulutuksen tunnustamista. Työntekijöiden ammatillista ja maantieteellistä liikkuvuutta edistämällä voitaisiin auttaa parantamaan eurooppalaisten työmarkkinoiden toimintaa ja rajatylittävien palveluiden tuottamista. Koulutuksen tunnustamista koskeva keskustelu ei ole aina mielekästä, kun sitä käydään 27 jäsenvaltion kesken. Olisi kiinnitettävä enemmän huomiota liikkuvuusmuotojen analysoinnin pohjalta määriteltyihin todellisiin tarpeisiin (rajat ylittävissä tilanteissa ja naapurimaiden kesken). EU:n tulisi kannustaa tällä alalla alueiden väliseen yhteistyöhön ja edistää yhteistä rajat ylittävää ammattikoulutusta.

3.9.2 Eläkeoikeuksien siirrettävyyden osalta valkoisessa kirjassa ⁽⁷⁾ keskitytään liaksi yksilöllisten kolmannen pilarin eläkkeiden parantamiseen. On parannettava ensimmäisen ja toisen pilarin järjestelmiä, jotta voidaan taata rakenteellisia etuja myös EU:n sisällä liikkuville henkilöille.

3.9.3 Komitea on niin ikään huolissaan neuvoston hiljattaisesta päätöksestä uudelleenkansallistaa Schengenin sopimus. Näin luodaan uusia esteitä kansalaisten vapaalle liikkumiselle unionin sisällä ja otetaan uudelleen käyttöön rajavalvonta siellä, mistä se oli jo poistettu. Tämä on räikeässä ristiriidassa perussopimuksen peruseriaatteiden kanssa ja tuo lisää ongelmia sisämarkkinoiden toteuttamiseen.

3.10 Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

3.10.1 Komitea pitää tarpeellisena selventää täytäntöönpanosääntöjä sekä viittausta Lissabonin sopimuksen 3 artiklan 3 kohtaan, jossa todetaan, että sisämarkkinat eivät ole tavoite sinänsä vaan keino saavuttaa sosiaalista edistystä ja luoda Euroopan väestölle kestäväpohjainen yhteiskunta.

⁽⁶⁾ Ks. lausunnot EUVL C 24, 28.1.2012, s. 1 sekä EUVL C 229, 31.07.2012, s. 44 ja EUVL C 229, 31.7.2012, s. 55.

⁽⁷⁾ Valkoinen kirja "Toimintasuunnitelma riittäviä, turvattuja ja kestäviä eläkkeitä varten", COM(2012) 55 final.

3.11 *Julkiset hankinnat*

3.11.1 Julkisten hankintojen tulee perustua sääntöihin, joissa ei viitata pelkästään parhaaseen mahdolliseen hintaan vaan joissa otetaan yhtäläisesti huomioon yhteiskunnalliseen hyötyyn ja kestävyysvaikutuksiin liittyviä muita kriteereitä.

3.11.2 Tulisi pohtia, missä määrin EU:n julkisten hankintojen markkinoilla on kestäkykyä pysyä avoimena, jos EU:n ulkopuoliset maat pitävät yllä epätasapuolisia toimintaedellytyksiä. Sen vuoksi kaikkien toimijoiden, niin jäsenvaltioiden kuin EU:n ulkopuolisten maidenkin, tulee noudattaa ratifioituja ILO:n yleissopimuksia ja kunnioittaa ihmisoikeuksia. EU:n tulisi edistää tätä politiikkaa aktiivisesti globaalilla tasolla.

3.11.3 Edistystä voitaisiin saavuttaa nykyistä enemmän hyödyntämällä sähköisiä hankintoja hallinnollisten menettelyjen nopeuttamiseksi.

3.12 *Immateriaalioikeudet*

3.12.1 Nykyinen immateriaalioikeuksia koskeva oikeudellinen kehys on kuluttajien kannalta hämmentävä. Tilanne on yleiseurooppalaisella tasolla vielä pahempi. Oikeudellista kehystä on tarpeen selventää, ja oikeudellisissa seuraamuksissa ja niiden täytäntöönpanossa tulee soveltaa suhteellisuutta. Yksittäisiin kuluttajiin, jotka saattavat rikkoa immateriaalioikeuksia epähuomiossa ja/tai pienessä mittakaavassa oman käytönsä yhteydessä, tulee ehkä suhtautua eri tavalla kuin laajaan/kaupalliseen rikolliseen toimintaan.

3.12.2 Tarvitaan siis yleiseurooppalaisempi lähestymistapa lisenssien myöntämiseen ja tekijänoikeusmaksuihin nähden.

Bryssel 12. heinäkuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON
